

Hjejlen

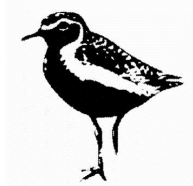
Årgang 31 • Nr. 3
December 2013

Dansk Ornitologisk Forening

Nordvestjylland

Hjejlen årgang 31 • nr.3 • december 2013

MEDLEMSBLAD FOR DANSK ORNITOLOGISK FORENING, NORDVESTJYLLAND

Ansvarshavende redaktør: Thorkil Brandt • Tindbæk Byvej 30, 8830 Tjele
8750 8040 • thorkilbrandt@gmail.com

Layout, grafik: Henning Christensen • kudos@post.cybercity.dk

Tryk: A. Søe-Knudsen • lyn@langsom.dk

Forside & Bagside: Tonny Ravn Kristiansen

Oplag: 540 eks. ISSN 0903-9694

BESTYRELSE FOR DOF-NORDVESTJYLLAND:

Karsten Hansen (KAHA)
Formand

Nørrehedevej 12, Tange, 8850 Bjerringbro
40478924 • kihak38@gmail.com

Henriette Tøttrup Hansen (HTH)
Næstformand

Savværksvej 14, 7870 Roslev
9759 7848 • henriemad@hotmail.com

Susanne Primdahl (SPR)
Kasserer

Bangsvej 15, 7850 Stoholm
9754 2261 • sus_primdahl@hotmail.com

Ole Lilleør (OLI)
Sekretær

Balders vej 19, 8800 Viborg
8662 8032 • lilleor@gmail.com

Søren Michelsen Krag (SMK)

Hesselbjergvej 29, 7900 Nykøbing M.
9775 1656 • jsmk@thisted.dk

Erling Andersen (EA)

Skyumvej 126, Skyum 7752 Snedsted
9793 6427 • ealugaarden@dlgtele.dk

Lars Mogensen (LM)

Østervangsvej 71, 8830 Tjele
8665 3614 • mogensenlars@yahoo.dk

Anni Oppelstrup (AO)

Bådsgårdvej 61, Hald - 7740 Højslev
9753 8900 • a.e.oppel@vip.cybercity.dk

Jan S. Kristensen (JSK)

Gyvelvænget 161, 7730 Hanstholm
8175 9040 • oz1iil@tdcadsl.dk

KONTAKTPERSONER:

Revisor: Karsten M. Andersen •

Repræsentantskabsmedlemmer: JSK, HTH •

Kontaktperson i DOFs hovedbestyrelse: Kirsten Marie Haugstrup •

Ekskursioner: SMK m.fl. •

Lokalrapport (Nordjyllands Fugle): Frits Rost, Thorkil Brandt

Fugleregistrering: OLI, LM •

Friluftsrådet: JSK •

Fugleværnsfonden: Eyvind Lyngsie Jakobsen •

Se desuden kontaktpersoner i kommunale grønne råd, sidst i bladet

INDHOLD

Information:	side	Turreferater:	side
Hjemmesiden	3	Naturens dag	14
Et godt tilbud	5	Agerø Mors	16
Nyt fra bestyrelsen	6	Fuglekonge og skovskade	18
Atlas III	12	Tur til Vejlerne	20
Kommende ture og møder	23 - 26	Artikler:	
		Tårnfalkene	7
		Spættet sæl i Tange Sø	9
		Cykelferie i natravneland	10

Så er den nye hjemmeside kommet på vingerne!

Af Henriette Tøttrup Hansen

Efter et langt tilløb, er det nu endelig lykkedes for bestyrelsen at få en ny og forbedret hjemmeside i luften. Vi har i mange år været tilfredse med den tidligere side, men nu synes vi, at tiden var løbet fra den.

Der kommer til at ske meget i lokalafdelingen de næste 4 år, når Atlas III er i fuld gang med optællingerne. Vi har et stort område vi skal dække, med mange kvadrater, derfor får vi brug for en spændende platform til information. It-teknologien vil spille en stor rolle i projektet, da de løbende indtastninger i Dofbasen/atlas, vil gøre, at vi hele tiden kan følge med i registreringerne. Disse resultater vil vi bedre kunne formidle nu.

I det hele taget håber vi, at der kommer flere brugere af hjemmesiden, når den ser mere spændende og indbydende ud. Men det

kræver jo hele tiden nyt aktuelt stof. Det vil vi gøre vores bedste for at leve op til, og vi modtager meget gerne beretninger om lokale fugleoplevelser, små anekdoter, en beskrivelse af en god fuglelokalitet etc.

Tøv ikke med at sende stof til kontakt@dof-nordvestjylland.dk

Vi er alle med til at gøre hjemmesiden værd at besøge.

Klik ind på www.dof-nordvestjylland og se jer omkring. Bl.a. er der lavet en ny beskrivelse af bestyrelsesmedlemmerne og en fin arrangementskalender som kan vises som en månedsoversigt.

Vi vil opfordre jer alle til at melde sig til vores nyhedsbrev på hjemmesiden, så I kan følge med i nyheder, arrangementer og lign.

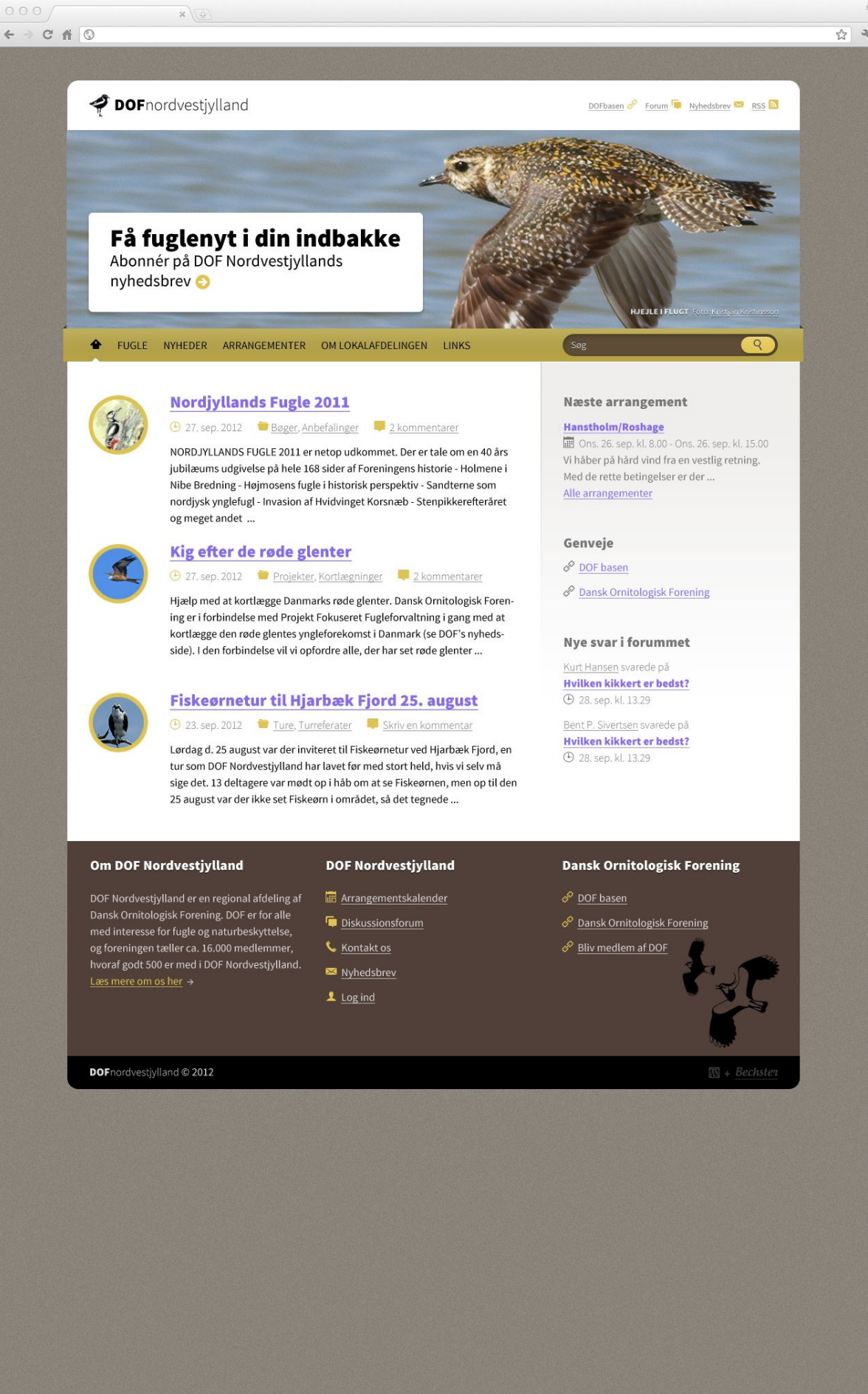
Dem der tidligere har fået en nyhedsmail er ikke automatisk tilmeldt, det skal man selv gøre via hjemmesiden.

Til slut vil vi gerne takke tidligere hjemmesideredaktører for deres store arbejde!

For og Bagside:

I dette nummer af Hjejl'en er det Bjerglærken, der har indtaget for- og bagsiden. I Danmark er Bjerglærken en regelmæssig omend forholdsvis fåtallig træk- og vintergæst, der oftest ses langs den jyske vestkyst. Det første danske fund af Bjerglærke er gjort så sent som omkring 1850 og arten menes først at have etableret sig som ynglefugl i Skandinavien i løbet af 17- og 18-hundredetallet. De 2 billeder er taget på fyldpladsen sydvest for Hanstholm Havn i starten af november i år af Tonny Ravn Kristiansen.

Red.

DOF Nordvestjylland

DOFbasen Forum Nyhedsbrev RSS

Få fuglenyt i din indbakke

Abonner på DOF Nordvestjyllands nyhedsbrev ➔

FUGLE NYHEDER ARRANGEMENTER OM LOKALAFDELINGEN LINKS

Søg

Nordjyllands Fugle 2011

27. sep. 2012 Bøger, anbefalinger 2 kommentarer

NORDJYLLANDS FUGLE 2011 er netop udkommet. Der er tale om en 40 års jubilæums udgivelse på hele 168 sider af Foreningens historie - Holmene i Nibe Bredning - Højmosens fugle i historisk perspektiv - Sandterne som nordjysk ynglefugl - Invasion af Hvidvinget Korsnæb - Stenpikkerefteråret og meget andet ...

Kig efter de røde glenter

27. sep. 2012 Projekter, Kortlægninger 2 kommentarer

Hjælp med at kortlægge Danmarks røde glenter. Dansk Ornitologisk Forening er i forbindelse med Projekt Fokuseret Fugleforvaltning i gang med at kortlægge den røde glentes yngleforekomst i Danmark (se DOF's nyheds-side). I den forbindelse vil vi opfordre alle, der har set røde glenter ...

Fiskeørnetur til Hjarbæk Fjord 25. august

23. sep. 2012 Ture, Turreferater Skriv en kommentar

Lørdag d. 25 august var der inviteret til Fiskeørnetur ved Hjarbæk Fjord, en tur som DOF Nordvestjylland har lavet før med stort held, hvis vi selv må sige det. 13 deltagere var mødt op i håb om at se Fiskeørnen, men op til den 25 august var der ikke set Fiskeørn i området, så det tegnede ...

Næste arrangement

Hanstholm/Roshage
Ons. 26. sep. kl. 8.00 - Ons. 26. sep. kl. 15.00
Vi håber på hård vind fra en vestlig retning.
Med de rette betingelser er der ...
[Alle arrangementer](#)

Genveje

[DOF basen](#)
[Dansk Ornitologisk Forening](#)

Nye svar i forummet

Kurt Hansen svarede på
[Hvilken kikkert er bedst?](#)
28. sep. kl. 13.29

Bent P. Sivertsen svarede på
[Hvilken kikkert er bedst?](#)
28. sep. kl. 13.29

Om DOF Nordvestjylland

DOF Nordvestjylland er en regional afdeling af Dansk Ornitologisk Forening. DOF er for alle med interesse for fugle og naturbeskyttelse, og foreningen tæller ca. 16.000 medlemmer, hvoraf godt 500 er med i DOF Nordvestjylland.
[Læs mere om os her](#) ➔

DOF Nordvestjylland

[Arrangementskalender](#)
[Diskussionsforum](#)
[Kontakt os](#)
[Nyhedsbrev](#)
[Log ind](#)

Dansk Ornitologisk Forening

[DOF basen](#)
[Dansk Ornitologisk Forening](#)
[Bliv medlem af DOF](#)

DOF Nordvestjylland © 2012

+ Bechster

SE HER – ET GODT TILBUD TIL DIG!

Der er nu blevet et par pladser ledige i vores Fuglestudiegruppe, og derfor vil jeg fortælle lidt om gruppen:

Fuglestudiegruppen opstod i januar 2009 efter vi havde deltaget i et af Ole Lilleørs fuglekurser i Viborg. Vi kunne simpel hen ikke undvære hinanden, da kurset stoppede - derfor fremkom ideen.

Vi har hidtil været 12 medlemmer. Det er selvfølgelig gratis at deltage i gruppen, men vi forventer, at du/l er medlem af DOF. Vi mødes den 3. tirsdag aften i hver måned – i sommerhalvåret til fugleture og i vinterhalvåret til fuglesnak indendørs.

Foreløbig har snakken indendørs f.eks. handlet om yndlingsfugle og lokaliteter, fjer, ringmærkning, rejseberetninger og fortællinger om gode oplevelser siden sidst. Alle yder et bidrag, men det behøver ikke

være stort. Vi har talt om, at være mere fleksible mht. mødesteder, da vi bor lidt spredt i NV-Jylland. Og vi tænker også, at vi i vinterhalvåret kan holde en lidt længerevarende udendørs fugletur en lørdag el. søndag – evt. med påhæng. Desuden afholder vi hvert år en forlænget weekend om foråret i Skagen og i Skåne om efteråret.

Vores gruppes mailliste bruger vi også, hvis vejrudsigten er lys og vi impulsivt får lyst til en fugletur i godt selskab. Vi synes vi har nogle spændende stunder sammen, med masser af oplevelser og socialt samvær.

Har disse oplysninger skærpet din interesse for Fuglestudiegruppen, så kontakt undertegnede for flere oplysninger og en HELT uforpligtende samtale!

Anni Oppelstrup, mobil 28931072
a.e.oppel@vip.cybercity.dk

Studiegruppetur i Ø Bakker

Foto: Anni Oppelstrup

Nyt fra bestyrelsen

Af: Karsten Hansen

Bestyrelsen har holdt sit årlige visionsmøde 1-2. november i Vejlerhuset ved Bygholm Vejle. Til dette møde inviteres også suppleanter, hovedbestyrelseskontakt, kommunekontakter, bladredaktion og arrangementsudvalg. I alt deltog 11, hvilket jeg synes var flot. I disse herlige rammer i Vejlerne får vi en lidt bredere drøftelse af, hvad vi går og laver, end på de almindelige bestyrelsesmøder. En fugletur lørdag morgen indgår naturligvis også i programmet. Fra mødet kan nævnes:

- Vi er ved at være klar til starten på atlasprojektet, hvor Danmarks ynglefugle skal registreres de kommende 4 år. Mange kvadrater skal dækkes, og vi forsøger at finde frem til alle, der kunne tænke sig at være ansvarlig for et kvadrat. Alle interesserede opfordres til at møde op til **informationsmødet i Skive den 13. november**, hvor ledelsen af projektet fra Fuglenes Hus også møder op for at informere og besvare spørgsmål. Atlas-projektet vil også blive præsenteret på **julehyggemødet i Viborg den 29. november**.
- Den nye hjemmeside mangler stadig lidt afpudsning af teknisk art for at gå i luften, men til julehyggemødet er den klar og vil blive præsenteret. Hjemmesiden bliver flot, har mange fine funktioner, og vi forventer os meget af den i fremtiden. Ole Lilleør, Henriette Tøttrup Hansen og Jette Lynge Jensen vil udgøre det hjemmesideudvalg, der skal passe den fremover. Facebooks rolle i foreningen blev også drøftet ved mødet, og her vil vi komme med lidt idéer på et tidspunkt.
- Der har været udskiftninger i arrangementsudvalget i år, og det består nu af Martin Høj Hansen, Gitte Jensen, Kaj Jensen og Jens Albrechtsen. Da ingen er medlem af bestyrelsen, vil kontakten hertil sikres ved bl.a. at et bestyrelsesmedlem deltager i udvalgets møder efter behov.
- Vi er nu blevet medlem af Naturplejenetværket for Nordvestjylland, som har til formål at fremme de landskabelige værdier og levesteder for den vilde flora og fauna i Nordvestjylland. Foreningen har som medlemmer organisationer, der arbejder for naturen og naturpleje i praksis, og har kommuner, landbrug og andre naturorganisationer som vigtige samarbejdspartnere. Foreningen har præsenteret sig på et bestyrelsesmøde for et stykke tid siden, og vi har haft kontakt med dem i flere sager om naturpleje. Jan S. Kristensen er vores repræsentant i foreningen.
- Det er besluttet, at foreningens vedtægter og bestyrelsens forretningsorden får et serviceeftersyn i de kommende måneder.

Tårnfalkene yngler igen

Tekst og foto: Elly Hansen.

Vinteren 2009-2010 var lang og streng. Det kostede mange fugle og dyr livet. Jorden var i en lang periode dækket af et tykt lag sne, og det værst tænkelige skete. Der faldt islag. Det lagde sig som en uigennemtrængelig hinde ovenpå sneen. Det blev nu umuligt for vildtet at trænge igennem. Under sneen stortrivedes gnaverne i deres beskyttede gange. Imens måtte bl.a. musejægerne lide sultedøden. Her tænker jeg specielt på Tårnfalken. Dens hovedføde er markmus, og den lille elegante falk forsvandt stort set fra vores egn.

Kasserne stod tomme.

Den efterfølgende sommer stod næsten alle Tårnfalkeskasser i Thy tomme. Også vores i Svankær. Vi har siden 2007 kunne glæde os over ynglende Tårnfalke, som fik større eller mindre kuld på vingerne. Sidste gang i 2009 med seks unger. Men i årene 2010 og 2011 var der stille omkring kassen. Kun en enkelt gang i 2012 dukkede en Tårnfalk op, men den forsvandt igen.

Unger i kassen.

Men så først i april i år viste en Tårnfalk interesse for kassen. Det var en enlig han. Den 12. april fik han selskab af en hun, og det så ud som om de ville blive. Det var et meget diskret par. Jeg hørte og så dem kun sjældent, og på et tidspunkt frygtede jeg, at de alligevel ikke ynglede. Den 20. juni blev jeg meget glædelig overrasket. Jeg havde i lang tid haft min store kikkert rettet mod kassen, og nu kunne jeg se et lille hvidt hoved derinde. De næste dage dukkede flere små hvide dunede hoveder frem. Fire unger var der. De voksede sig store og stærke og den 6. juli fløj de ud i den store verden.

Flere ynglende Tårnfalke.

Vi var dog ikke de eneste, som kunne glæde sig over igen at have ynglende Tårnfalkene. I kassen, som sidder oppe i tårnet på Vestervig kirke, var der seks æg i reden. De klækkede alle og ungerne fløj ud den 12. juli. De holdt til omkring kirken de følgende dage og blev fulgt med stor spænding, både af de ansatte ved kirken og af turisterne, når de forsøgte at lande på det glatte blytag.

På Letsvej i Visby var der tre unger i kassen. I Vildsund sad fire unger på række og i Tygstrup er der mindst to unger i kassen. De sidste er i skrivende stund ikke fløjet fra reden. Mon ikke vi hermed alle kan glæde os over at Tårnfalken er tilbage i Thy.

Forfatterens adresse:
Kystvejen 75,
Svankær 7755
Bedsted Thy
Mail: iegranlyst@mail.dk
Hjemmeside:
www.eihansen.dk

livet er fuldt af overraskelser.
Den ene af de seks unger fra Vestervig prøver at lande på taget, men kan ikke få fodfæste på det glatte blytag.

Spættet Sæl i Tange Sø

Af: Hans Jeppesen

På en af vore mange ture til Tangeværket og den dejlige Tange Sø, oplevede vi noget andet, end det vi egentlig kom for, nemlig at se på fugle.

Vi kom gående på jernbroen neden for turbinerne, da vi pludselig så noget mystisk nede i vandet, men det forsvandt kortvarigt, før vi var sikre på, hvad det var. Da vi igen så bevægelser i vandet, viste det sig at være en spættet sæl med det sødeste hoved, man kan tænke sig. Den lange rejse til trods – Kattegat, Randers Fjord, Gudenåen og helt op til Tangeværket – virkede den frisk.

Foto: Hans Jeppesen

Foto: Hans Jeppesen

Da vi gik hjem, så vi den igen, nu med en fisk på ca. 35 cm. i munden. Men nu var det desværre blevet for mørkt til at tage et billede af oplevelsen.

Sælen blev på lokaliteten i ca. 14 dage.

Cykelferie i natravneland

Af: Verner V. Hansen

Vi har alle hørt det – økonomisk krise med efterfølgende lavvande i pengekassen – og dermed ingen udlandsrejser i ferien. Men kan man på en billig måde holde ferie med masser af sol, oplevelser – heriblandt naturoplevelser og også gerne lidt fugl? Her faldt jeg over beskrivelser over North Sea Trail, et net af cykel- og gangstier store dele af vejen rundt om Nordsøen. Den kunne man vel tage udgangspunkt i – og starte her i Danmark med vestkysten fra Skagen til Tønder – en strækning, der er spækket med gode fuglelokaliteter og andre naturområder. Der er gode bilfrie stier for gående og cyklister og gratis overnatningspladser, hvor man kan "booke ind" døgnnet rundt.

Det besluttede jeg mig at prøve på min mountain-bike. Ikke noget med at fare af sted og æde kilometer – bare dovne af sted. Første år 2012 gjaldt det kysten fra Bulbjerg til Skagen, i år var det så fra Agger til Bulbjerg samt noget Limfjordskyst. Næste år bliver det antageligt Thyborøn til Blåvand – og når jeg engang går på efterløn, kunne det jo blive hele vejen rundt med norske kulturfyrårne og skotske whiskydestillerier – planlægning og drømme er en del af det!

Udstyret var som nævnt en mountainbike. Første år brugte jeg en (for) billig cykeltrailer, og andet år forhåndenværende billige cykeltasker. Konklusionen her må være, at man om muligt køber noget ordentligt grej, der ikke hele tiden går i stykker. Ellers var princippet, ud over telt- og kogegej, at medbringe så lidt som mulig oppakning –

det vil bl.a. sige håndkikkert som vejer og fylder mindre end teleskop – så må man leve med, at man ikke ser alt i biografkvalitet!

Jeg ville så vidt muligt holde mig til det, der i Danmark hedder Redningsstien eller de steder hvor trafik er tilladt og forsvarligt på strandbredden – og som cyklist de steder skal man huske altid at tage hensyn til de gående og naturen. Ind imellem er man nu selv gående, da nogle stier kan være føget til i sand.

Overnatning foregik på de gratis telt- og shelterpladser, der efterhånden er mange af – husk bogen "Overnatning i det fri" – der er 1000 af dem beskrevet. På pladsen er der shelters, teltpladser, bålsted med brænde og das – og engang imellem vand – så man har for alle tilfældes skyld altid vandflaskerne fyldt op. Man møder mange andre cykelturister og vandrere fra både Danmark og alle vore nabolande. Jeg har også tit oplevet, at børnefamilier hensynsfuldt parkerer bilen så tæt på som muligt og giver børnene deres første lejroplevelser – For nogle år siden oplevede jeg, at en familie havde et ekstra villatelt med – til legetøjet selvfølgelig! På turene har jeg været på ca. 10 af overnatningspladserne fra Agger til Skagen.

Fuglemæssigt bærer strækningen præg af, at man er i området mellem havet og klitplantagerne – Redningsvejen går typisk hvor plantagen bliver til bjergfy og herefter grå klit. Dermed er man også i det område, hvor der er sikkerhed for natravne stort set hver aften og nat i første halvdel af sommeren. Flere gange hørte jeg op til 5 ad gangen med deres snurrende sang. Et godt sted begge årene var Kollerup Klitplantage ved Fjerritslev.

Shelterpladsen ligger her i første parket til både at se deres papirflyverlette flugt, høre dem klappe vingerne sammen lige foran shelteren og ellers snurre hele natten. Jeg har også her oplevet en natravn på vadefuglemaner spille brækket vinge, da jeg gik på skovvejen – den har helt sikkert haft en unge lige i nærheden. Natravne kan opleves i alle klitplantagerne, som f.eks. Stenbjerg, Tvorup, Torup, Kollerup, Tranum, Tornby og Skagen.

Det er yderst i klitplantagerne, at den lille gråsisk har en af sine hovedbiotoper. Det har været nævnt, at den var ved at forsvinde fra den biotop igen, men det er mit indtryk, at den er overalt. Også grønsisken og lille korsnæb observerede jeg jævnligt – men mere i regulær plantage.

For vadefuglene er det allerede efterår, når vi har sommerferie. Efterårets første sandløber så jeg i høj sommersonne ved stranden i Vorupør, og jævnligt var der træk af småflokke af lille regnspejl, som har en vigtig trækrute i Danmark langs den jyske vestkyst.

Man tager selvfølgelig ikke gennem dette område uden at kigge efter traner. Jeg hørte jævnligt deres trompeteren – mest om aftenen, men jeg skulle se godt efter, hvis jeg skulle spotte dem ude i vådområderne som Alvand og Hanstedreservatet. En aften var jeg taget ud og se solen gå ned syd for Bøgstedrende. Så kom to traner lige mellem to klittoppe – og sømærket var der jo også. Med andre ord Nationalpark Thy's logo live!

Også nogle af rovfuglene var jeg heldige at se – således en enkelt havørn ved

Lyngby Thy (her er også gode muligheder for begge arter bynkefugl samt rødrygget tornskade) og to havørne ved redningsvejen langs nordkysten af Thy – en strækning med mange ynglende tårnfalke, en flot flora, bl.a. klokkeensian – og en forfærdelig masse stikkende klæger! Flottest var dog den unge kongeørn, der jagede over søen Tormål i Hansted-Reservatet.

Den almindelige kjoer er ingen rovfugl, men den lever dog af at stjæle byttet fra andre fugle – ved Jyllands vestkyst mest splitterter, som den følger som en skygge indtil de slipper deres bytte. Ud over splittertern ses også dværgterter ind imellem, mest på den stenede nordvendte Thy- og Hanherredkyst, som ikke er så trafikeret af mennesker, og derfor yngler den også hist og her – så går man i en stor bue udenom dens strand, for ikke at forstyrre!

Da man ikke skal være fanatiker, huskede jeg selvfølgelig at supplere alle disse og mange andre naturoplevelser med almindelige sommeroplevelser som at dyppe fødderne i havvand og nyde en enkelt kold øl på en strandcafe.

Jeg vil opfordre læserne til selv at opleve noget af strækningen til fods eller på cykel. Der er sikkerhed for oplevelser. Huskede jeg at nævne Danmarks eneste fuglefjeld, Bulbjerg? – eller den specielle oplevelse en kilometer før målet i Lønstrup at skulle ud på en 20 kilometer lang omvej, fordi skrænten er skredet i havet!

Atlas III Kom og vær med!

ATLAS III (2014-2017) I DOF NORDVESTJYLLAND.
Tiden er nu inde til at gøre sig klar til det tredje danske fugleatlas.

Bliv kvadratanvarlig
-Tilmeld dig et kvadrat nu

Log ind i DOFbasen og
tryk på fanebladet Atlas

Opråb til alle fuglevenner i Nordvestjylland.
Vær med til at dække et kvadrat.
Vi mangler stadig at få dækket kvadrater i vores område.
Status på Atlas III ultimo november i det nordvestjyske...

Atlas III Status pr. 20/11 2013 i det nordvestjyske.

63 Atlaskvadrater er allerede dækket i Nordvestjylland.

109 KVADRATER MANGLER DÆKNING HER I NORDVESTJYLLAND.

N.B: FELTARBEJDET BEGYNDER DEN 1. MARTS 2014.

En kort introduktion til Atlas III i vores område:

Vi har i Nordvestjylland henved 172 kvadrater (5x5km), som skal dækkes af vores medlemmer i lokalforeningen. Da vi er henved 500 medlemmer, håber vi, at vi opnår fuld dækning af disse kvadrater. Se også DOF-hjemmesiden og Dofbasen under Atlas III for nærmere info eller ring til os!!

Atlas III koordinatorer i Nordvestjylland.

Vi er 3 Atlas-koordinatorer, som har taget ansvaret for, at Atlas III kvadraterne bliver dækket i de 4 kommuner i vores område, nemlig Viborg, Skive, Morsø og Thisted kommuner.

Så alt afhængig af hvilken kommune, du bor i og hvor du gerne vil dække et kvadrat, kan du henvende dig telefonisk, hvis du har spørgsmål til selve tilmeldingen, metode o. lign.

Atlas III Koordinator i Viborg kommune:

Lars Mogensen. Telefon 8665 3614 / 3195 1805 el. e-mail:

mogensenlars@yahoo.dk

Atlas III Koordinator i Skive kommune:

Ole Lilleør. Telefon 2078 9587 el. e-mail: lilleor@gmail.com

Atlas III Koordinator i Thisted og Morsø kommuner:

Søren M. Krag. Telefon 9775 1656 / 4029 2983 el. e-mail: jsmk@thisted.dk

Med venlig hilsen Atlas III i Nordvestjylland.

Naturens Dag ved Hald Hovedgård

Tekst & foto Af:

Gitte Jensen, Kaj Jensen og Ole Lilleør

Søndag den 8. september var en lang række grønne organisationer og friluftorganisationer samlet på Hald Hovedgård i anledningen af det landsdækkende arrangement 'Naturens Dag', der i år havde temaet 'Vild Med Natur'.

DOF-Nordvestjylland deltog naturligvis også i år i arrangementet. Rundt om i parken og skoven var der spændende aktiviteter og poster, som gæsterne kunne besøge, og vejret var heldigvis skønt, så der kom masser af gæster.

DOF's stand fik besøg af over 100 børn og voksne, så der blev spillet ryle-spil, tegnet fugle og teleskop-quizzet hele dagen lang. Daniela og Kamilla tegnede nogle flotte fugle. En hyggelig dag med meget fuglesnak – DOF er naturligvis på plads igen til næste år.

Turreferater

**Agerø, Mors
den 6. oktober 2013.***Af: Jens Albrechtsen*

Præcis klokken 8.00 drejede Verner og jeg ind på parkeringspladsen på Agerøvej 32. Turleder Erling Andersen og 12 andre fugleinteresserede var mødt.

De havde allerede set landsvaler og gråspurve, Erling bød velkommen og vi gik ned mod fugleskjulet. På vejen så og hørte vi bl.a. storspoven. I hegnet sås skovspurve, grønirisker og bogfinker.

Vi fik stillet skopet op ved fugleskjulet og så bl.a. 40 strandhjejler, 35 lille kobbersnepper, stor præstekrave, hvid

vipstjert, rødben, en masse engpibere og sædvanen tro vandrefalken (hun) siddende på en pæl.

Solen skinnede og vi havde det mest fantastiske lys.

Vi besluttede at forsøge at nå ud til stenklipperne. Ud over holmene så vi dobbeltbekkasin og enkelte bjerglærker. Helt ude ved strandbredden talte vi i alt 19 bjerglærker, Vi nød længe at iagttage denne skønne fugl. Ude på stenklipperne sås knopsvaner, 16 lysbugede knortegæs, 450 toppede skalleslugere, 114 kortnæbbede gæs, 100 gråænder, 25 gravænder, 140 pibeænder, 20 islandske ryler og alm ryler.

Turreferater

www.pohp.dk

Vi forsøgte at gå over til stenklipperne, men vandet var for dybt til langskafte støvler, så vi vendte om for at nå tilbage til fugleskjulet, hvor kaffen ventede. På tilbagevejen så vi en overflyvende vandrefalk (han) passere over fugleskjulet.

Kaffepause og herefter gåtur over forbi kirken og over på østsiden af Agerø. På vej op til bilerne så vi tårnfalk og hjejler på marken og da vi nåede P-pladsen så vi pludselig en lille hurtig rovfugl komme flyvende. En dværgfalk fløj hen over hovederne på os. Den var interesseret i småfuglene, men blev nok forstyrret af os og den forsvandt hurtigt.

På østsiden havde vi nok forventet at se en masse hjejler, men de var trukket væk.

Vi så en spurvehøg, gråænder, måger og nogle hvide vipstjerter.

En rigtig skøn formiddag var til ende. Vi så i alt 41 arter.

P.S. Da jeg kom til Skive, kunne jeg ikke lade være med at tage en tur på havnen. Jeg så derved min tredje vandrefalk på dagen.

Artiklens fotos er taget af
Poul Holm Pedersen

Turreferater

Fuglekonge og skovskade

Referat af gråmejsetur i Sønderhå
Plantage den 10. oktober 2013

Af: *Erlend Thorvardarson*

Vejrmeldingerne var truende hele døgnet inden. Overraskende nok endte det med fint turvej, tørt, solen var fremme i glimt. Willy Mardal og Erling Andersen var klar, og de fire deltagere (Thyholm, Viborg og Thy) fik et spændende indblik i arbejdet med ringmærkning. Fangstnettene var opsat i plantagen og et enkelt tæt ved bredden af Ove sø. Den første fangst var klar, små poser

med fugle hang på kanten af bordet, og Willy gik i gang med at påsætte ring, måle vingen på fuglen og notere nummer, art, alder og køn i en protokol.

Vi fik forklaring på køns- og aldersbestemmelse og mange supplerende oplysninger om fuglenes træk, diskussion af problemer med afgrænsningen af gråsisken - stor og lille og hybridformer, og så er der også hvidsisken.

Mens vi fulgte med ved ringmærkerbordet, hørte vi stor flagspætte kalde og hakke i et træ lige ved.

Foto: *Erlend Thorvardarson*

Turreferater

Foto: Erlend Thorvardarson

bogfinke hun. På himlen mod sydvest stod en fuldendt regnbue, og senere fyldte en sortblå regnsky hele vesthimmelen. En ålefisker røggede garn ude på søen.

På tilbagevejen blev nettene skubbet sammen og rullet, så fuglene kan undgå dem. Så kan de foldes ud igen, når næste omgang ringmærkning skal foregå. Det begyndte at dryppe, og inden vi var henne ved bilerne igen, var

Vi vandrede gennem plantagen og så nettene og de enkelte nye fugle. Nede ved shelterpladsen ved søbredden var der kaffepause, mens Willy mærkede de sidste fugle, bl.a. gærdesmutte og

det styrtregn. Den sidste fugl, en velnæret skovskade, fik en stor ring på og forsvandt mellem træerne. Så rystede vi regnen af og kom ind i bilerne. En god tur.

Foto: Erlend Thorvardarson

Fangsttal den 10. oktober 2013 i Sønderhå Plantage:

Fuglekonge 2,
Gransanger 2,
Blåmejse 9,
Lille Gråsiken 1,
Gærdesmutte 2,
Rødhals 3,
Munk 3,
Bogfinke 1,
Musvit 2,
Gulspurv 2,
Solsort 2
Skovskade 1.

I alt 30 fugle fordelt på 12 arter.

Turreferater

Tur til Vejlerne den 19. september 2013

Af: *Finn Andersen*

Med solen fremme og ingen vind skulle vi mødes på Hovsør-dæmningen kl. 9. Der var knap nok plads til de 10 biler, der dukkede op. Og med Erling som turleder blev vi 17 deltagere.

Efter velkomsten kørte vi til Arup Dæmning med udsigt til Østerild Fjord, hvor der blev spejdet efter Skestørke. Det varede ikke længe, så kom de flyvende og landede ikke langt fra os. Jeg tror, at de var bestilt – godt klaret Erling. 20 stk. var der, nogle af dem med ring på. En Blå Kærhøg kom sejlen lavt ind over

området, så alle fik den at se, et fint sted med Stenpikker på dæmningen og små flokke af Hjejler over os.

Da det var ved at være kaffepausetid, måtte vi skynde os til Arupskjulet, hvor der nedenfor kunne ses forskellige ænder og vadefugle, men ingen overraskelser. Så efter at vi havde nydt udsigten og noget af madpakken her, kørte vi til Bygholm Vejle, hvor vi snupede den første rastepads, vi kom til. Her sås Havørn, Skestork, Rørhøg og en Vandrefalk, der fik gang i en lille flok Islandske Ryler, som stod ud for os.

Næste stop blev ved Naturcenteret, hvor vi blev udenfor i det gode vejr. Her sås 2 Havørne kredse højt i retning af Kraptårnet sammen med 5 Traner; dem

Klik dig direkte ind på din konto

I Netbank får du nemt og bekvemt overblik over dine konti. Du kan fx se din saldo, overføre penge mellem dine egne og andres konti og betale regninger – alt sammen fra 6 morgen til 2 nat. Indtast nogle få oplysninger fra indbetalingskortet, og din regning bliver betalt. Gå ind på vores hjemmeside, eller kom ind til os og hør mere.

Viborg Afdeling
Sct. Mathias Gade 68
89 26 26 26
nordea.dk

Nordea

Turreferater

Foto: Finn Hansen

måtte vi ud og se nogle flere af. Der var trængsel i Kraptårnet, når vi kom sådan en flok, men Traner fik vi set, 42 stk. i retning af Han Vejle, og i samme retning spottedes en Sølvhejre, men de formerede sig hurtigt. Én efter én dukkede de frem bag fra buskene, så der til sidst var 4. Men der var stadig noget hvidt bag busken, så der var muligvis en mere – det fik vi ikke opklaret, vi skulle jo videre. Samtidig så vi en Tårnfalk hænge og muse ude bag tårnet.

Næste stop var Han Vejle. Det er altid hyggeligt at holde pause ude i Rørskoven med lyden af Skægmejserne og så deres faren rundt. Gad vide hvor mange, der er herude? Det er svært at sætte tal på, men jeg så 9 på én gang.

En Rørdrum lettede tæt ved og tog en tur længere ud i rørene, den var vi kun 3, der så, men på vej ind til bilerne kom en Sølvhejre flyvende i retning af Lund Fjord. Det sidste sted, vi besøgte, var Kærup Holme skullet. Her blev vi modtaget af 13 Skestørke og forskellige ande- og vadefuglearter, som Rørhøgene holdt i gang. Modlys gjorde det lidt svært at se, men det var lige meget – det havde jo været en god dag, og vejret havde været godt. Og vi var blevet lovet Trane, Skestørk, Havørn, Fiskeørn, Vandrefalk, Dværgfalk og Rørhøg. Det eneste vi ikke så, var en Fiskeørn. Men i stedet blev det til 4 Sølvhejrer, så det er okay. Så tak til Erling og en masse hyggelige mennesker for en hyggelig tur.

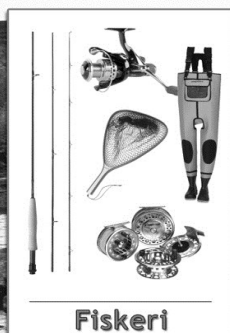
Konservatoren i Aalestrup

- Trofæmontering
- Udstopning af fugle og pattedyr
- Restaurering af præparater
- Udlejning og salg
- Garvning af skind

VAGN REITZ

-aut. zoologisk konservator fa. - adr.: Nørrehedevej 33,
9620 Aalestrup - Tlf.: 98641891 - mail: v.reiz@dlgmail.dk

Fiskeri

Outdoor

Gode oplevelser
fortjener godt udstyr!

PH Grej / PH-Outdoor.dk, Nørremøllevej 109, 8800 Viborg
Tlf. 86 62 21 13 - www.ph-outdoor.dk

Kommende ture og møder

Håsum Enge – Gl. Fugletårn – Gråmejsetur

12. december kl. 13:00 - 16:30

Mødested: Shell stationen ved rundkørslen før Håsum (hvis du kommer fra Skive), Skive (hvor hovedvej 591 møder hovedvej 189).

Turleder: Anni Oppelstrup, mobil 2893 1072

At stå i skumringen i et fugletårn og skue ud over rørskov og enge, mens flere blå kærhøge flyver rundt over rørskoven, før de går til nattero – det er en helt fantastisk oplevelse.

Det syn håber vi at kunne vise jer denne dag! Men vi starter forinden med en lille rundtur omkring engene og ser, hvad de gemmer netop denne dag!

Vandtæt fodtøj anbefales.

Morgenfugletur til Hald Sø

15. december kl. 09:00 - 12:00

Mødested: P-pladsen ved Hald Hovedgård, Ravnsbjergvej 76, Viborg.

Turleder: Ole Lilleør, tlf. 2078 9587

Den traditionelle juletur, som byder på en dejlig pause fra juletravlheden.

Vi går en tur gennem parken til ruinen og en tur i Troldeslugten. Hvis der er stemning for det, besøger vi også Non Mølle.

Mængden af fugle afhænger stærkt af vintervejret. Der er mulighed for at se vandstær, isfugl og bjergvipstjert, og måske møder vi også flokke af sjaggere, vindrosler og kvækerfinker.

Husk varmt tøj og medbring gerne kaffe el. lign. til pausen undervejs.

2014 GODT NYTÅR

Vinterfugletur på Agger Tange

5. januar kl. 09:00 - 12:00

Mødested: P-pladsen ved færgeløbet på Agger Tange.

Turledere: Per Wessel Buchwald, tlf. 8667 1638 og Frits Rost, tlf. 3138 1211

Den traditionsrige nytårstur til Agger Tange, som huser en mængde overvintrende fugle, f.eks. storspove, rødben, bjergirisk, vandrefalk og forskellige ænder.

Desuden kan der ofte ses sortgrå ryle og med lidt held måske også bjerglærke, snespurv og mosehornugle.

Vi ser, hvad der dukker op. Det er meget afhængigt af, hvordan vinteren arter sig.

Men husk, at uanset vejret er det altid koldt på Agger Tange på denne tid af året.

Husk derfor varmt tøj og noget varmt at drikke.

Kommende ture og møder

Fugletur i Ormstrup Skov – Gråmejsetur**16. januar 2014 kl. 09:00 - 12:00**

Mødested: P-pladsen ved trækstien i Ans, Frisholtvej, 8643 Danmark.

Turleder: Karsten Hansen, tlf. 4047 8924

Vi går en tur på i alt 7 km ad trækstien fra Ans gennem Ormstrup Skov langs Tange Sø og tilbage.

I skoven vil der være gode muligheder for småfugle, spætter og rovfugle. Og på og ved vandet svaner, ænder, isfugl m.m.

Kørselsvejledning: Kør fra Vestre Langgade i Ans By ad Søgade mod Sahl og Bjerringbro, kør over Ans Bro og drej til venstre umiddelbart efter broen ved skiltet "Trækstien P".

Spændende dobbeltforedrag om husmandsuglen og specialiserede dinosaurer**21. januar 2014 kl. 19:00 - 22:00**

Sted: Sønder Mølle, Vinkelvej 40, Viborg

Foredragsholder: Mette Hesselholt Henne Hansen.

Husmandsuglen. Et foredrag om verdens mest talrige ugle og om forsøget på at sikre dens sidste bestand i Danmark.

Helt vildt specialiserede dinosaurer. Et foredrag om nogle af de tilpasningsmæssige nyskabelser, der har gjort fuglene til den mest artsrige gruppe af landlevende hvirveldyr, længe efter, at alle de andre dinosaurer forsvandt.

Foredragsholderen er uddannet evolutionærbiolog og er derudover foredragsholder, fuglekigger og naturfotograf. Hun er ansat i AgriNord, hvor et af hendes ansvarsområder er bevaring af Kirkeuglen.

Vandstære- og isfugletur ved Viborg – Gråmejsetur**4. februar 2014 kl. 09:00 - 12:00**

Sted: P-pladsen ved Niels Bugges kro, Ravnsbjergvej 69, Viborg.

Turleder: Karsten Hansen, tlf. 4047 8924

Vi besøger flere forskellige lokaliteter og kigger efter vandstær, isfugl, bjergvipstjert og andre småfugle som spætter, træløbere, mejser m.m.

Kommende ture og møder

Ørnens dag ved Ove Sø

16. februar 2014 kl. 10:00 - 14:00

Ørnens dag 2014 afvikles søndag d. 16. februar, og er en del af den landsdækkende Ørnens dag, som DOF står bag.

Denne gang prøver vi ved Ove Sø, det foregår ved fugletårnet.

Turleder: Søren Michelsen Krag 4029 2983 jsmk@thisted.dk

Tårnet er bemannet fra kl. 10.00 til 14.00.

Ved en eventuel isvinter er Ove Sø et af de sikre steder at se Havørn, da der er isfri ved udløbet af Årup å.

Der samles en del ænder og vandfugle.

Du finder fugletårnet sådan: P. pladsen på vestsiden af Ove Sø, drej ind fra Kystvejen ved 12,9 km. mærket.

Ørnens dag 2014 ved Bygholm Naturcenter, Vejlerne

16. februar 2014 kl. 10:00 - 14:00

Mødested: Naturcentret på Bygholmdæmningen.

Turleder: Kaj Jensen, tlf. 2328 1942.

Ørnens dag 2014 afvikles søndag den 16. februar og er en del af den landsdækkende Ørnens dag, som DOF står bag. Bygholm Centret på Bygholmdæmningen, er det andet sted foruden ved Ove Sø, hvor vi håber på at se Havørne.

Vi håber på, at området er isfrit; så er der næsten garanti for Havørne, og andre spændende fugle.

Tårnet er bemannet fra kl. 10.00 til kl. 14.00.

Virksund, Hjarbæk Fjord

16. marts 2014 kl. 08:30 - 11:30

Mødested: P-pladsen ved øst-enden af Virksund-dæmningen, 8832 Skals

Turleder: Stinne Aastrup, tlf. 2330 2777.

Vi ser først, hvad der ligger på vandet på begge sider af dæmningen. Er vi heldige, er der mange ænder, gulnæbbede svaner og måske alle tre skalleslugerarter. Alt efter vejr og vind kører vi så videre til f.eks. Skals Enge eller den anden vej rundt om Hjarbæk Fjord. Forhåbentlig finder vi også et godt sted med flere forskellige gæs, så vi kan studere dem. Der er jævnligt set spændende rovfugle ved Hjarbæk Fjord på denne tid, så vi kan jo håbe...

Formiddagen har ingen fast plan, vejret er meget afgørende, men sikkert er det, at der bliver tid til en kop kaffe undervejs, så husk at medbringe den. Husk også varmt tøj og godt fodtøj, hvis vi finder på at gå en lille tur ved en eng. Måske er det kold vinter, måske begyndende forår. Vi må se.

Kommende ture og møder

Geddal Enge**6. april 2014 kl. 09:00 - 12:00**

P-pladsen ved Geddal Enge, Geddalvej 58, Vinderup.

Turledere:***Kirsten Marie Haugstrup tlf. 2447 4453 og Susanne Primdahl tlf. 2170 6203.***

Vi forventer at se både ænder, gæs og vadefugle i engene. Rørhøgen er sikkert ankommet, og den Blå Kærhøg er måske ikke rejst nord på endnu. Der er også chance for at få den smukke Lille Skallesluger at se.

Blandt småfuglene er standfuglene og de tidligst ankomne trækfugle begyndt at synge fra træer og buske.

Der er borde og bænke på parkeringspladsen, så vi slutter turen med vores medbragte kaffe og evt. madpakke.

Fugletur til Agerø**26. april 2014 kl. 07:30 - 11:00**

Mødested: Agerø-P-pladsen ved Agerødæmningen, Agerøvej 23, Karby.

Turleder: Erling Andersen tlf. 3023 6427.

Besøg i Fugleværnsfondens reservat, endvidere Østagerø og muligvis Sydagerø.

Der er ofte mange fugle på denne tid af året. Ynglefugle, der har overvintret under sydlige himmelstrøg, er ankommet, og overvintrende trækfugle er endnu ikke afrejst. De lysbugede knortegæs og hjejlerne vil nok være dominerende.

Flere ture og turreferater kan findes på vores hjemmeside
www.dof-nordvestjylland.dk

Tusind tak

til alle jer, som i løbet af 2013 har støttet lokalforeningen med et ekstra økonomisk bidrag.

Det indlagte girokort kan bruges af abonnenter uden for lokalafdelingens område til at forny deres abonnement på Hjejlen. Et årsabonnement koster 80 kr.

Medlemmer af lokalafdelingen skal ikke betale særskilt for Hjejlen, men hvis du har lyst til at give et frivilligt bidrag, kan girokortet også bruges til det.

Skriv venligst på kortet, om betalingen dækker abonnement på Hjejlen eller er en gave til foreningen.

DOF-Nordvestjyllands kontaktpersoner

i kommunale grønne råd og i forbindelse med natur- og miljøsager:

Thisted Kommune:	Medlem af Det grønne Råd + kontaktperson: Jan S. Kristensen, Gyvelvænget 161, 7730 Hanstholm 8175 9040 e-mail: oz1iil@tdcadsl.dk
Morsø Kommune:	Medlem af Det grønne Råd + kontaktperson: Jens Jørgen Pedersen, Violvej 3, 7900 Nykøbing M 9772 0420 e-mail: vilspeder@webspeed.dk
Skive Kommune:	Medlem af Det grønne Råd + kontaktperson: Verner Hansen, Vestervang 23, 7800 Skive 2421 9979 e-mail: vangsgaard.hansen@gmail.com
Viborg Kommune:	Medlem af Det grønne Råd + kontaktperson: Karsten Hansen, Nørrehedevej 12, Tange, 8850 Bjerringbro 40478924 e-mail: kika38@gmail.com

DOF- Nordvestjyllands arrangementsudvalg

Gitte & Kaj Jensen	Bjarkesvej 23, 7800 Skive 2328 1942	e-mail: kajjensen@fiberpost.dk
Jens Albrechtsen	Humlevej 31, 7800 Skive 20 94 91 21	e-mail: albrechtsen@net.telenor.dk
Martin Høj Hansen	Sølystvej 10, Ørum 8830 Tjele 61 33 36 55	e-mail: martin.hoj.hansen@gmail.com

Stof til HJEJLEN:

- Tekster sendes til redaktøren (adresser i kolofonen på side 2).
- Tekster modtages helst i elektronisk format.
- Illustrationer og billeder sendes til redaktøren, og disse modtages i digitalt format eller på papir.

Deadline:

Bladet udsendes normalt 3 gange om året. Deadline for næste nummer er
15. marts 2014.

ISSN 0903-9694

Returneres ved varig adresseændring

Afsender: HJEJLEN v/Thorkil Brandt

Tindbæk Byvej 30

8830 Tjele

